

tolikim snegom ne pomnimo v Ljubljani že 45 let. Zima od leta 1829 na 1830 bila je zadnja taka snežena kakor je letos. 5. dne t. m. padlo ga je toliko, da so bile vse ožje ulice zaprte po silnih kupih njegovih, in ponujal se je sledeče dni v eno mer in se ponuja še danes. Če bi v blagajnici mestni tudi kaj denarja bilo, izpraznil bi jo do dna ta nepričakovani beli gost. Bog vedi, kakošna bo spomlad po tej zimi, če se gore ne znebijo debele odeje še o pravem času tako, da sadežev na vrlih in nogradih ne stisne mraz. Po ulicah cele gore snega, v vodnjakih (štirnah) pa večidel malo vode, to je druga nadloga letošnje zime pri nas.

— (*Iz seje družbe kmetijske 6. dne t. m.*) Subvencijski odbor pod predsedstvom barona Wurzbacha vpričo deželnega glavarja viteza dr. Kalteneggerja je v tej seji rešil prošnje za podporo sadjerejstva. V imenu dotičnega odseka je poročal odbornik gosp. O. Detelja; med 33 prošnjiki so prejele ljudske šole podporo deloma v denarji, deloma zbirke vrtnarskega orodja ali pa drevesa, kjer se mladina v sadjereji podučuje, ako so bile prošnje po predpisu v temeljene in njih resnica potrjena po krajnih šolskih svetih, predstojnikih podružnic kmetijskih in pa županih. Vsled tega so dobili različno podporo ljudske šole: v Košani, Koprivniku in v Štalcarjih na Kočevskem, Krašnji, v Orehku, Št. Vidu pri Zatičini, v Zatičini, Št. Marjeti, na Golem, Boh. Bistriči, Šturji, Dobropolji, Budanji, Črnomlji, Škocijanu, Borovnici, Semiču, Planini in v Sori. Vrh tega pa je odbor sklenil, sledeče gospode priporočiti sl. ministerstvu kmetijstva za podelitev državne medalije za izvrstne zasluge na polji kmetijskem ali podučevanje mladine v kmetijstvu, namreč gosp. Martina Kozino, vrtnarja grajščinskega v Ravnah, g. Antona Prelca, posestnika v spodnjih Vremah, g. Janeza Eisenzopfa, učitelja v Poljanah, in pa gospoda nadučitelja in učitelja v Črnomlji. — O družih obravnavah te seje poročamo drugi pot.

— (*Goveje kuge*) ni nikjer več v našem cesarstvu, zato je c. k. deželna vlada 30. dne. u. m. odpravila kordon na meji Kranjski proti Hrvaškemu in nehala je s tem toliko nadležna zaprtija povsod.

— (*Komisijam v Ljubljani, Kamniku, Kranji in Radoljici*), ki so konec preteklega meseca preiskavale žebce naših domačih gospodarjev zaradi ugodnosti za plemstvo, je bilo na ogled pripeljanih 40 žebcev, izmed katerih jih je 10 dobilo dovoljenje (licence) za spuščanje, namreč: 3 iz okraja Kamniškega, 3 iz okraja Kranjskega, 3 iz okraja Radoliškega in 1 iz okraja Ljubljanskega (Tomačevo). Za nakup ni mogel biti noben žebec ministerstvu kmetijstva priporočan.

— (*Veliki posestniki*), katerih je kakih 115, bodo 29. dne t. m. volili dva poslanca v deželni zbor namesti umrlega gosp. Fr. Rudeža in pa barona Rasterna. Kakor se nam pripoveduje, imajo nekateri nemčurski volilci že viteza Vestenecka za poslanca na muhi. Izvoljen bo gotovo, vsaj ima pri volitvah v zbornico kupčijsko — neizmernih zaslug za nemčurstvo Kranjsko. Kdo pa bo drugi, to še ni do konca dognano, ne bode pa težko moža dobiti enake baže s pl. Vesteneckom.

— (*Obešen*) ima biti v Ljubljani jutri 10. dne t. m. tisti Ogerski vojak, ki je v Kamniku svojega desetnika zavrtno ustrelil.

— (*O čitalnični svečanosti Vodniku na spomin*) le na kratko to poročamo, da je svoj večletni renomé potrdila in se v obeh razdelkih, „besedi“ in plesu, tako sijajno izvršila, da je lahko žal vsacemu, kdor se je ni vdeležil. Neka posebna veselost — vsaj jo je navdajal spomin na Vodnika — je vladala ves večer in je

svoj vrhunec dosegla v interesantnem kotilijonu, ki sta ga vodila gospoda Jeločnik in Juvančič. — Po „besedi“ je od rodoljuba došel iz daljnega Bolcana prijazen pozdrav Vodnikovim čestiteljem in čestiteljicam. Blaznikova kamnotiskarnica se je izkazala z jako okusno in lično „spomenico“, ki so jo gospé in gospodičine dobile za „vade mecum“ te večernice.

— (*Slovensko gledišče.*) V nedeljo ste se predstavljali: „vesela“ igra imenovana, sama po sebi pa zelo dolgočasna, iz nemškega prestavljena igra „Satan“ prvokrat, in pa burka „Hišina“, drugi pot letos. Hiša je bila precej polna in igri ste se obe vršile večidel dobro, posebno „Hišina“. Če moremo tudi letos z izvrševanjem slovenskih iger zadovoljni biti, moramo pa na korist našemu domačemu gledišču grajati to, da se, in samo le iz nemščine, izbirajo večidel malovredne, našim razmeram tuje igre. Komú gré krivda o tem, ne vemo. Vsaj imajo, vzlasti Čehi, dobrih, našim okoliščinam primernih veselih iger dovolj; priča temu so v prejšnjih časih iz Českega prestavljene igre „Dobro jutro“, „Bob iz Kranja“ itd. Kako, da bi se sedaj ne dobile? In če se že predstave lanskih iger tako pogostoma ponavljajo, zakaj ne pridejo na oder priljubljene igre prejšnjih let, ki jih sedanje gledališko občinstvo skoro ne pozna? In kje je ona mlada „inteligencija“ slovenska, od katere smo pričakovali, da bode na kupe vsula izvirnih iger v gledišče? Ne jednega dela, žalibog! na tem polji ne kaže mladoslovstvo naše! Šopiriti se in kritikovati je lahko, al stvariti kaj, to je drugo. To, da slišimo „baš“, „nego“ in še kaj tacega, ni še noben napredek. Ali pa je morebiti to napredek, da slišimo „denes“ na odru namesti „prav“ govoriti „praf“, „zdraf“ namesti „zdrav“ in da po takem slišimo prihodnje leto tudi že „prafa“, „prafo“, „zdrafa“, „zdrafo“ itd. No, če bomo po lokalizmi se odlikovati hoteli, kmalu bomo čuli „četnja“, „čveči“, „küpil“, „kūra“ itd. Da „Novice“ opomnijo to iz kake zlovoljnosti, jim pač nihče očitati ne more, kdor vé, da so bile zmirom posebno prijazne našemu narodnemu gledišču. Le dobrohotne opazke so, da se bolje igre izbirajo in lepi slovenski govor ne pači.

— Prihodnja predstava bo v pondeljek 14. dne t. m. s tremi malimi igrami, namreč: „Kje je meja?“ (izvirna) — „Samo zapreke“ (na novo) in „Pes in mačka“.

— (*Vse ude družbe sv. Mohora*), ali kateri želijo družbi pristopiti, vljudno vabimo, naj blagovolijo kmalu oglasiti se z letno plačo, ker potem moramo imenik udov vodstvu poslati. — Poverjeništvu za Ljubljano in okolico na Starem trgu hiš. št. 16 v 1. nadstropji.

— (*Čitalničin ples*) prihodnjo nedeljo 13. februarja izostane, ker je dan poprej kupčijski ples, katerega se vdeležijo mnogo čitalniških družbenikov; drugi ples, ki ga je čitalnica odločila na nedeljo dne 20. dne t. m., pa ostane. Naj se te zadnje pustne veselice vdeležijo čestiti udje prav obilno. Odbor čitalničin.

Novičar iz demačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Pred tremi dnevi so Česki časniki prinesli novico, da sta knez Auersperg in baron Lasser iz ministerstva stopila in da je grof Taaffe stopil na mesto Auerspergovo, minister Chlumecky pa na Lasserjevo. Al ta novica bila je prenegla: ministerstvo Auerspergovo po lastnih besedah ministra Lasserja še zmirom le umira, umrlo pa do danes še ni. Da umré, o tem se ve, da ni dvombe več. In kako čudno se zgodovinska Nemezida maščuje nad tem ministerstvom! Prvi državni zbor, zložen po direkt-

nih volitvah in po veliki večini ustavoversk, sam se kaže Saturna do ministrov, ki so „Fleisch aus dem Fleische“ njegovega! In zakaj to? — zato, ker centralistični liberalci, kamor koli pregledajo, sami zdaj vidijo, da se voz njihove politike čedalje huje vdira v močvirje obupa na vsako stran. Besedi Njegovega veličanstva: „naredite mir z mojimi narodi“ se niti ustavoverska stranka niti nje ministerstvo še ne enkrat ni spomnilo! — Sploh se govori, da grof Taaffe ima postati predsednik prihodnjega ministerstva, ki bode le tako imenovano „prestopno ministerstvo“ (Uebergangsmisterium), dokler ne pridemo do ministerstva Hohenwartovega. Grof Taaffe je bil predsednik „purgarskega ministerstva“, v ministerstvu Potockovem pa je bil minister notranjih oprav; zdaj je ces. namestnik v Tirolih. Skušinj ima tedaj grof Taaffe mnogo; ali pa bode v stanu hudo zavoženi državi voz cele ali vsaj polovične Avstrije na bolji kolovoz spraviti, to bode učila še le — prihodnost. — Ogerske homatije delajo Avstriji cele goré novih zadreg.

— Državni zbor obravnava zdaj zopet postavo, s katero bode, če obvelja, kakor sta posebno dekan Pflügel in dr. Oelz resnično povedala, razžalil veliko večino Avstrijskih katoličanov, — postavo namreč zakonsko.

— Kakor gobe po dežji rastejo zdaj ministerstvu zadrege iz lastne stranke. Finančni minister Depretis žuga, če ne obvelja njegova postava o povikšanji pristojbin, da popusti ministerstvo, — minister kupčijstva Chlumecky žuga, da isto stori, če ne obvelja kupčijska pogodba z Rumunijo, in da zarad tega utegne odstopiti tudi grof Andrassy. To pač bila bi velika sreča za Avstrijo, če bi specifični Magjar popustil ministerstvo, kakor ga je popustil specifični Nemeč Beust.

Ogersko. Iz Budapešta. — Pogreb Deakov 3. dne t. m. bil je tako velikansko slovesen, da enacega menda za katerim mrtvim še nikjer ni bilo. Magjarski in tudi drugi časniki zunaj Ogerskega bili so od dneva smrti njegove do pogreba vsi polni popisov životopisa njegovega, popisa zadnjih ur njegovega življenja itd. Res je to, naj se kakor koli premenijo okolnosti časa, zasluge Deakove, katerega so Magjari zvali „modrijana“ in prvega rodoljuba, za Ogersko ostanjejo večne. — Deak je bil glavni začetnik dvalizmu, ki ga je Beust izpeljal. Proti narodnostim drugim, ki so pod Ogersko krono, bil je Deak eden mirnejših Magjarov, al Magjar je bil in ostal. Gledé na Hrvate piše „Primorac“ in po pravici, da se Hrvati nimajo o ničemer zahvaliti pokojniku. In kaj pa mi Avstrijanci? Beseda „dvalizem“ sama, po katerim so na eni strani Magjari, na drugi pa Nemci gospodujoči narod, pové vse, da Avstrijan, ki v ravnopravnosti vseh narodov išče srečno Habsburško monarhijo, ne more nikakoršne hvale vedeti začetniku sedanjega dvalizma, ki je, le po drugi poti, se upenjal zato, kakor Košut. Niso tedaj prazne besede ove, ki jih „Primorac“ kratkemu životopisu Deakovemu dostavlja tako-le: „Bog zna, nije li starac umro s teškom, današnjimi dogodjaji sasma opravljanom slutnjom, da nevalja današnji politički sustav u Ogerskoj, nije li preminuo s teškim kamenom na srcu?“

Iz Benedek. — Časnik „Norddeutsche Allg. Zeitg.“ razgláša od tukaj dopis, v katerem se konstatuje, da je propaganda zopet začela rogoviliti za zedinjenje južnega Tirolskega, Trsta, Gorice, Istre in Dalmatinskega primorja z Italijo. Jedro tem rogoviležem je neki odbor z bombastičnim imenom „comitato nazionale Triestino“, čegar klic je: „Od Ečave do Save,

od jezera Garde do Adrije“, in da njegovi agitatorji mislijo, da delajo pod pokroviteljstvom Viktora Emanuela, ki je v letošnji novoletnici napovedal svojim generalom „velike dogodjaje“, in — kar je še bolj interesantno — da se nadjajo „pomoči od Mefistove politike Bismarkove.“ Tako rovarji od rovarstva pričakujejo podpore za razrušenje Avstrije! Bog pomozil!

Iz Turškega bojišča. — Evropske vlade so podale Turčiji skupni načrt po Andrassyevi sestavi. Ta načrt obsega pet toček, namreč: 1) popolno in neomejeno prostost vere; 2) odpravo prekupovanja davkov; 3) kar nese neposredni (direktni) davek v Bosni in Hercegovini, to se ima pod nadzorstvom po ukazu od 12. dec. u. l. ustanovljene komisije obračati v prid teh dežel samih; 4) postavi se poseben odbor iz enakega števila kristijanov in mohamedancev, ki ima gledati in skrbeti za to, da se te in pa v oklicu od 2. oktobra in ukazu od 12. dec. u. l. obljubljenе premembe res izpeljejo; 5) kmetijskemu ljudstvu se ima zboljšati gospodarsko stanje. — Turška vlada je — po najnovejših poročilih — pripravljena sprejeti te točke. Drugo vprašanje pa je: so li ustajniki ž njimi zadovoljni? Znano je, da ustajniki Turčiji nič ne zaupajo in so tudi izrekli, da se na poroštvo velikih Evropskih oblasti ne morejo zanašati, dokler te ne povedó, kako bodo skrbele za to, da se Turčija prisili držati obljube svoje. — O Hubmajerji so zagnali dopisniki nemških listov zopet velik hrup po svetu. Prvi so trdili, da je po Avstrijskih vojaki vjet, razorožen in zaprt, drugi pa, da so ga ustajniki z drugimi tujci vred zapodili. Al ne to, ne ono ni resnično. Hubmajer je prej ko slej v Bosni in je bil 5. dne t. m. tudi v boji, v katerem so bili Turki tepeni. — Do Kleka, kjer Turki spravljajo vojake in orožje na suho, je odjadralo več Avstrijskih vojnih ladij. Tudi naš domači, zdaj v Trstu bivajoči polek Kuhn se odpravlja v Dalmacijo. Vse to kaže, da se pripravlja Avstrija za to, da bi spomladi, če bo treba, zasedla Hercegovino in Bosno. — Turčija je ponudila Črnigori več krajev Hercegovine in luko Spica proti temu, da bi se zavezala zatreti upor v Hercegovini. „Politika“ pa ima telegram iz Dubrovnika od 7. t. m., ki pravi, da je knez Črnogorski zavrgel to ponudbo.

Srbska. — Skupščina je bila sklenjena 2. t. m. Prej je dovolila vladi kredit za posojilo, če bi se potrebovalo za vojno. Neki oklic družbe Belgradskih meščanov do prebivalcev povdarja mogočnost, „da bo Srbija spomladi prisiljena braniti samostojnost svojo z orožjem.“

Žitna cena

v Ljubljani 5. februarija 1876.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 8 fl. 30. — banaška 9 fl. 1. — turšice 4 fl. 80. soršice 6 fl. 80. — rži 5 fl. 80. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 4 fl. 10. — ajde 5 fl. 60. — ovsa 3 fl. 60. — Krompir 3 fl. 60 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 3. februarija.

5% metaliki 68 fl. 70 kr. Ažijo srebra 104 fl. 20 kr.
Narodno posojilo 73 fl. 75 kr. Napoleondori 9 fl. 18 kr.

Loterijne srečke:

v Trstu { 15. febr. 1876: 17. 37. 62. 25. 19.
v Lincu { 89. 63. 87. 40. 54.

Prihodnje srečkanje v Trstu 29. februarja.